

Avskrift.

Fra R. S. Skancke

Oslo Kretsfengsel, 25. august 1948.

Herr overlege Jon Leikvam.

103491

O s l o .

Jeg tillater mig å skrive til Dem i anledning av at min søknad om gjenopptagelse av saken nå endelig er avslått ved Eidsivating lagmannsretts beslutning av 5. juni 1948 og kjøremål over denne beslutning forkastet ved Høyesterett kjøremålsutvalgs jennelse av 19. aug. 1948. Jeg har derfor nå innsendt en benådningssøknad som formentlig vil bli behandlet i førstkomende statsråd.

Etter 2 1/4 års kamp vet jeg altså idag fremdeles ikke om jeg skal leve eller dø. Men for det tilfelle at det siste skulle inntreffe vil jeg hermed gjerne få sende Dem noen ord tilslutt.

Hverken lagmannsretten eller Høyesteretts kjøremålsutvalg fandt det "nødvendig" å gå nærmere inn på alle de mangler og uriktigheter ved dommen over mig, som min forsvarer h.r.adv. J. Øvergaard hadde påpekt. Riktignok finner Høyesteretts kjøremålsutvalg i likhet med lagmannsretten "at de opplysninger som er gitt under bevisopptagelsen vel kan stille visse sider ved domfeltes virksomhet i et gunstigere lys" - men uttaler i denne anledning bare at dette "i tilfelle må tas i betraktning ved avgjørelsen om benådning skal gis".

De skyver altså bare det hele fra seg. Det hadde ikke vært mulig i en normal retts sak.

Jeg fikk min dom i Høyesterett med 5 dommere. Senere er jo dette endret til 9 dommere hvorved der kreves kvalifisert flertall til dødsstraff, nemlig 6. Jeg er klar over at dette ikke medfører noe rettskrav for meg på å få benådning. Men jeg syntes dog allikevel at jeg burde ha et ganske sterkt moralsk krav i så henseende.

I en tidligere sak (Gunneng o Jacobsen) stemte f.eks. 4 for livsvarig, mens 5 stemte for dødsstraff og resultatene ble derfor livsvarig. Jeg mener det må være moralsk forkastelig at en hvis sak er endelig avgjort skal skytes fordi 5 dommere mente det, mens en annen skal ha livsvarig enda det samme antall dommere krever dødsstraff. (En sak er ikke endelig avgjort før spørsmålet om fornyet behandling er avgjort).

I en annen sak (Gamborg Nielsen) stemte 9 dommere for dødsstraff og samtlige 9 frarådet benådning, men Regjeringen benådet ham enstemmig. ("Aftenposten" nr. 44, 27.1.48).

På bakgrunn herav og tillike den omstendighet at jeg nå har sittet i over 27 måneder med dødstruselen hengende over meg, syntes jeg at en mere konsis uttalelse fra rettens side om benådningsspørsmålet kunne vært på sin plass - sett ut fra et rent humanistisk standpunkt. Men dommerne er vel ikke humanister.

Jeg tror jeg tør si at man må ha særlig sterke nerver for å utholde en slik påkjønning som den jeg har hatt i disse årene.

Jeg har jo lest i avisene om "den meningsløse forhaling av saken" som jeg bedriver. Det sies at "det er hans skyld at han blir sittende så lenge med dødsdom. Hadde han ikke søkt om gjenopptagelse kunne han ha vært skutt for lenge siden." Det er merkelig at slikt kan tenkes og skrives. Det er vel helt naturlig at en dødsdømt kjemper så lenge han kan. Og jeg tror i tillegg hertil at min forsvarer kan bekrefte at min søknad om gjenopptagelse er vel begrunnet.

"Forhalingen" er ikke den dødsdømtes skyld men "rettsoppgjørets".

Det lar sig i det hele ~~taxx~~ ikke forsvare å bruke et ugyldig straffebud.

Fra dets tidspunkt da jeg fikk rede på at det sannsynligvis ville bli nedlagt påstand om dødsstraff og til nå er hengått i alt

-2-

36 mdr. d.v.s. 4½ fengselsår. Blir dommen eksekvert så har jeg hat en tilleggsstraff til dødsstraffen på 4½ år. Selv nazistene var ikke så grusomme og sadistiske. Men nå skjer det hele i legale former og virker som psykisk tortur istedenfor fysisk, både for den dømte og for familien.

Om det skal bli mitt siste ord, så vil jeg si at det pågående "rettsoppgjør" er et eksempel på hvordan et rettsoppgjør ikke skal være. Hadde man fulgt professor Skeie's og dr. Scharffenberg's råd om å basere hele rettsoppgjøret på de lover som gjaldt her i landet før krigen, så var alt blitt mye bedre. Som psykiatiker vil De sikkert forstå meg når jeg sier, at jeg meget heller hadde foretrukket en grusom fysisk tortur fremfor den psykiske tortur som jeg nå har gjennomgått og som "rettsoppgjøret" har skylden for.

Mitt ønske er at slikt aldri må skje mer i Norge

Og så vil jeg tilslutt få takke Dem for all Deres venlighet og imøtekommenhet imot meg under hele fengselstiden. Det har vært en god støtte og jeg har i høy grad Dem å takke for at jeg har vært frisk og kunnet holde ut.

Venligst overbring også dr. Scharffenberg en hilsen fra meg.

Deres ærbødige

R. S. Skancke.

(sign.)

P.S.

Vedlagt sender jeg Dem et dokument "rettsoppgjør på objektivt grunnlag o.s.v." som muligens vil interessere Dem. Det er skrevet for en bestemt person som ikke kjenner min sak og det inneholder derfor antagelig enkelte ting som De kjenner fra før.

D.S.